

OECD EKONOMİK GÖRÜNÜM RAPORU

Aralık 2024
Belirsiz Zamanlarda Dayanıklılık

OECD tarafından hazırlanan
OECD Ekonomik Görünüm Raporu'ndan derlenmiştir.
Raporun tamamına **buradan** ulaşabilirsiniz.

OECD Ekonomik Görünüm Raporu, Aralık 2024 Belirsiz Zamanlarda Dayanıklılık

BİLGİ NOTU

Küresel ekonomi dirençli yapısını korumakta, enflasyondaki ılımlı düşüş ve küresel ticaretin yeniden canlanmaya başlamasıyla iyileşme sinyalleri vermektedir. Düşen enflasyon, reel hane halkı gelirleri ve harcamalarındaki artışa destek sağlamaktadır, ancak birçok ülkede tüketici güveni henüz pandemi öncesi seviyelere ulaşmamıştır. İşgücü piyasasındaki baskılar hafiflemeye devam ederken, işsizlik oranları genel olarak tarihi düşük seviyelerde veya bu seviyelere yakın seyretmektedir. Reel faiz oranları kısıtlayıcı seviyelerde kalmaya devam etse de düşük nominal getiriler faiz oranlarına duyarlı konut ve kredi piyasalarında canlanma belirtileri göstermeye başlamıştır. Hizmet sektöründe devam eden baskılara rağmen, manşet enflasyon artık gelişmiş ve yükselen piyasa ekonomilerinin giderek artan bir kısmında hedef seviyelere geri dönmüştür.

Küresel gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) büyümesinin bu yıl %3,2, 2025 ve 2026 yıllarında ise %3,3 olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir (Tablo 1). Düşük enflasyon, istikrarlı istihdam artışı ve daha az kısıtlayıcı para politikalarının, birçok ülkede mali politika sıkılaştırmasının yaratacağı hafif baskılara rağmen talebi desteklemesi beklenmektedir. G20 ülkelerinde yıllık tüketici fiyat enflasyonunun bu yıl %5,4'ten 2025 ve 2026 yıllarında sırasıyla %3,5 ve %2,9'a gerilemesi beklenmektedir. 2025 sonu veya 2026 başına kadar, enflasyonun büyük ekonomilerin neredeyse tamamında hedef seviyelere döneceği tahmin edilmektedir.

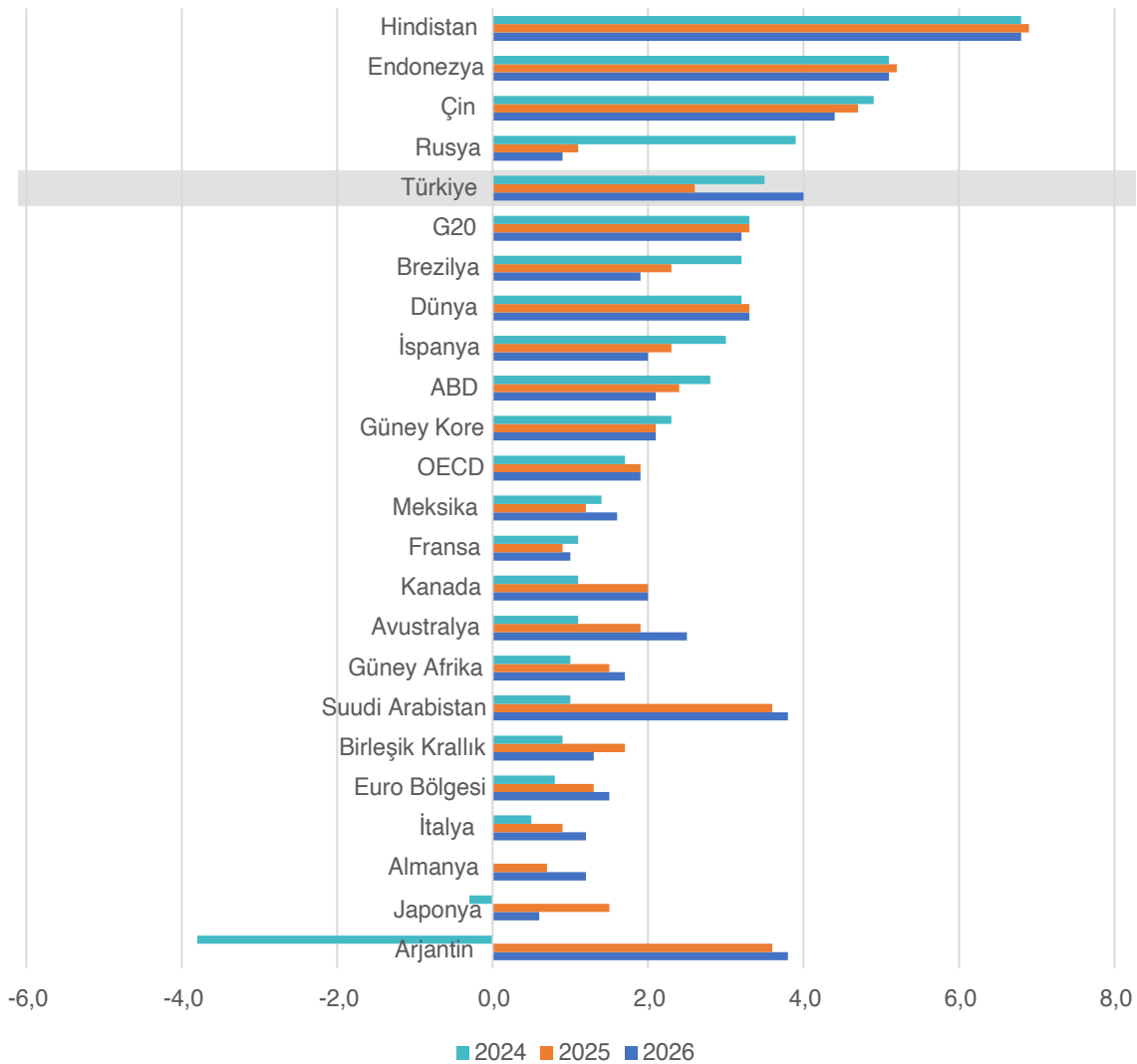
Tablo 1. Küresel GSYH büyüme oranları

	2024	2025	2026
Reel GSYH büyümesi (%)			
Dünya	3,2	3,3	3,3
OECD	1,7	1,9	1,9
G20	3,3	3,3	3,2
Euro bölgesi	0,8	1,3	1,5
• Almanya	0	0,7	1,2
• Fransa	1,1	0,9	1,0
• İtalya	0,5	0,9	1,2
• İspanya	3,0	2,3	1,0
Güney Kore	2,3	2,1	2,1
Türkiye	3,5	2,6	4,0
Birleşik Krallık	0,9	1,7	1,3
Amerika Birleşik Devletleri	2,8	2,4	2,1
Brezilya	3,2	2,3	1,9
Çin	4,9	4,7	4,4
Hindistan	6,8	6,9	6,8
Rusya	3,9	1,1	0,9
Suudi Arabistan	1,0	3,6	3,8
Güney Afrika	1,0	1,5	1,7

Kaynak: OECD Ekonomik Görünüm veri tabanı.

Küresel GSYH büyüme oranlarının 2025 ve 2026 yıllarında sabit kalacağı öngörülmektedir. Bununla birlikte, ekonomik görünümde önemli aşağı yönlü riskler bulunmaktadır. Yükselen jeopolitik gerilimler, özellikle Orta Doğu'daki çatışmaların yoğunlaşması, bölgeden petrol arzının güvenliğine yönelik önemli bir risk teşkil etmektedir. Beklenmedik şekilde keskin bir petrol fiyat artışı, küresel enflasyonu önemli ölçüde artıracak, güveni ve büyümeyi, özellikle petrol ithal eden ülkelerde, olumsuz etkileyecektir. Son aylarda, ticaret politikası belirsizliği keskin bir şekilde yükselmiş ve büyük ekonomilerde uygulanan ithalat kısıtlayıcı tedbirlerin sayısındaki artış endişeleri daha da derinleştirmiştir. Küresel ticaret kısıtlamalarındaki artış, ithalat fiyatlarını yükseltecek, işletmeler için üretim maliyetlerini artıracak ve tüketicilerin yaşam standartlarını düşürecektir. Beklenenden düşük büyüme veya öngörülen kademeli enflasyon düşüşünden sapmalar, finansal piyasalarda düzensizliklere ve yükselen piyasa ekonomilerinde sermaye akışlarında veya döviz kurlarında dalgalanmalara yol açabilecektir. Yüksek borç seviyeleri, aşırı değerlenmiş varlıklar ve bozulan kredi kalitesinden kaynaklanan finansal kırılganlıklar (ticari gayrimenkul piyasası dahil) devam etmektedir. Daha az düzenlemeye tabi banka dışı finansal kurumların artan ölçeği ve birbirine bağlı yapıları, farklı piyasa segmentleri arasında olumsuz şokların hızla yayılma potansiyelini artırmaktadır.

Şekil 1. 2024, 2025 ve 2026 yılları için reel GSYH büyüme tahminleri %, bir önceki yıla göre

Kaynak: OECD Ekonomik Görünüm, Aralık 2024.

Tablo 2. Manşet enflasyon oranları

	2025	2026
Manşet Enflasyon Oranları (%)		
OECD	3,7	2,9
Avustralya	2,3	2,6
Kanada	2,0	2,1
Euro bölgesi		
• Almanya	2,0	1,9
• Fransa	1,6	1,8
• İtalya	2,1	2,0
• İspanya	2,1	2,0
Japonya	1,9	2,1
Güney Kore	1,8	2,0
Meksika	3,3	3,0
Türkiye	30,7	17,2
Birleşik Krallık	2,7	2,3
Amerika Birleşik Devletleri	2,1	2,0
Arjantin	29,8	25,1
Brezilya	4,2	3,6
Çin	1,1	1,4
Hindistan	4,2	4,0
Rusya	7,0	5,2
Suudi Arabistan	1,7	2,0
Güney Afrika	3,9	4,5

Kaynak: OECD Ekonomik Görünüm veri tabanı.

TÜRKİYE EKONOMİSİNİN GÖRÜNÜMÜ

Türkiye ekonomisinin, gerekli makroekonomik istikrar politikalarının yurt içi talebi yavaşlatması nedeniyle, 2024 yılında %3,5, 2025 yılında %2,6 büyümesi beklenmektedir. OECD'nin Eylül ayında yayımladığı Ara Dönem Ekonomik Görünüm Raporu'nda Türkiye için 2024 yılı büyüme beklentisi %3,2, 2025 yılı büyüme beklentisi ise %3,1 olarak öngörülmüştü.

Türkiye'de sıkılaşan finansal koşullar ve devam eden mali konsolidasyonun, hane halkı tüketimini sınırlandırması beklenmektedir. Deprem sonrası yeniden inşa faaliyetlerinin etkisinin azalmasıyla birlikte yatırım ve kamu tüketimi de yavaşlayacaktır. Ancak, dış ortamın iyileşmesi ve uluslararası turizmin canlanmaya devam etmesi sayesinde ihracatın artması beklenmektedir.

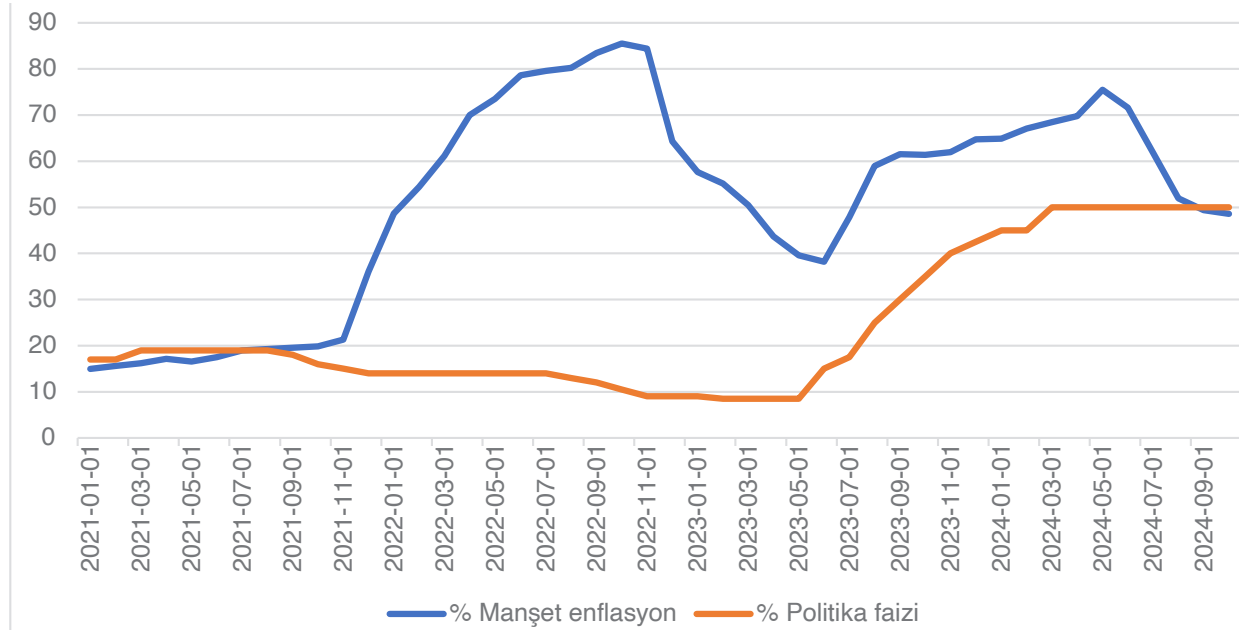
2026 yılında istikrar politikalarının etkilerinin azalmasıyla GSYH büyümesinin %4 seviyesine yükselerek yeniden toparlanacağı öngörülmektedir.

OECD'ye göre, para ve maliye politikalarının enflasyon kesin bir şekilde hedefe giden yola girinceye dek kararlılıkla sıkı tutulacağı beklenmektedir. Devam eden fiyat ılımlılığına rağmen, yüksek enflasyon beklentileri ve güçlü enflasyonist alışkanlıklar, enflasyon görünümüne ilişkin yukarı yönlü riskleri artırmaktadır. Bunun yanı sıra, yapısal reformlar, mevcut makroekonomik istikrar çabalarını destekleyebilir ve uzun vadeli büyüme potansiyelini artırabilir. Özellikle iş-gücü piyasası reformlarının, kaliteli ve kayıtlı iş yaratımını artırmaya yardımcı olması beklenmektedir.

Ekonomi 2024 yılında önemli ölçüde yavaşlarken yıllık GSYH büyümesi ilk çeyrekteki %5,3 seviyesinden ikinci çeyrekte %2,5'e gerilemiştir. Sıkı finansal koşullar, yurt içi talep üzerinde baskı oluşturarak hane halkı harcamalarının ve yatırımların belirgin şekilde yavaşlamasına neden olmuştur. İmalat sanayi kapasite kullanım oranı, satın alma yöneticileri endeksi (PMI), hizmet üretimi ve ticari kredilerdeki reel daralma gibi öncü göstergeler, ekonomik faaliyetlerin daha da yavaşlayabileceğine işaret etmektedir.

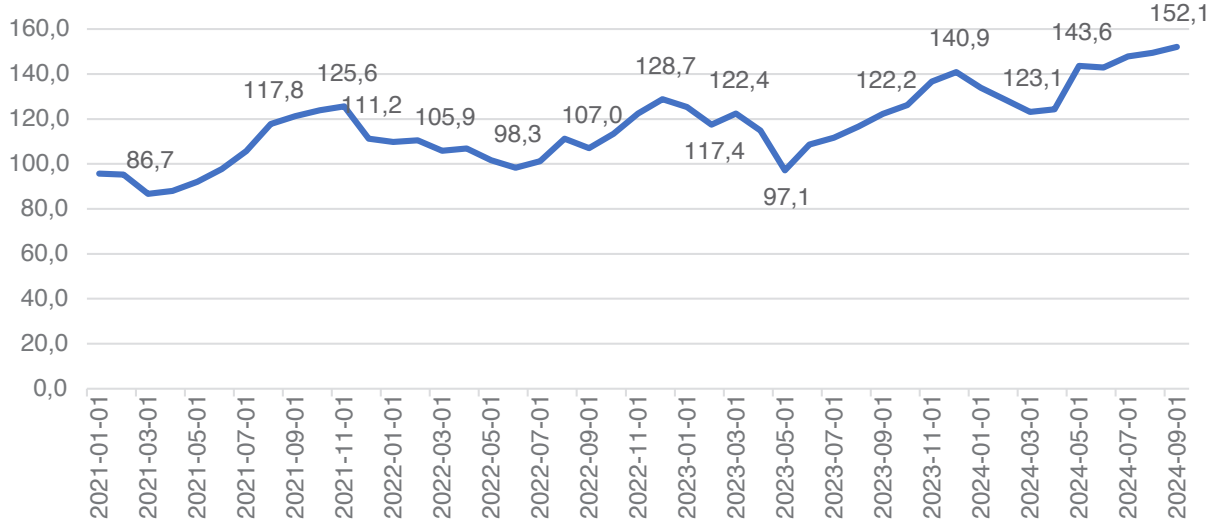
Hem istihdam oranı hem de işgücüne katılım oranı, 2024 yılının ilk yarısında istikrarlı seyrini korumuştur. **Eylül ayında yıllık tüketici enflasyonu, büyük ölçüde baz etkisi nedeniyle %50'nin altına düşmüştür.** Ancak, hizmetlerdeki enflasyon ve mal fiyatlarındaki artışın etkisiyle çekirdek enflasyon yüksek kalmaya devam etmektedir. Enflasyon beklentileri düşüş göstermekte, ancak hala yüksek seviyelerde seyretmektedir.

Şekil 2. Enflasyon düşüş eğiliminde, ancak hala yüksek seviyelerde

Kaynak: TCMB, TÜİK ve Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS).

Şekil 3. Uluslararası rezervler artış gösteriyor

Kaynak: TCMB, TÜİK ve Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS).

Tablo 3. Türkiye: Talep, üretim ve fiyatlar

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Türkiye	Cari fiyatlar TRY milyar	Yüzde değişimler, hacim (2009 fiyatları)				
Piyasa fiyatlarıyla GSYH	7.256,1	5,5	5,1	3,5	2,6	4
Özel tüketim	4.008,7	18,5	13,5	3,6	1,3	3,2
Kamu tüketimi	939,3	4,3	2,5	2,4	1,1	2,2
Brüt sabit sermaye oluşumu	2.044,2	1,3	8,4	0,7	1,7	5,4
Nihai yurt içi talep	6.999,2	11,3	10,6	2,5	1,3	3,6
• Stok birikimi ¹	234,5	-5,4	0,7	-0,7	0,6	0
Toplam yurt içi talep	7.226,8	5	10,7	1,9	2,0	3,8
Mal ve hizmet ihracatı	2.593,6	9,9	-2,8	-0,1	2,0	4
Mal ve hizmet ithalatı	2.564,2	8,6	11,8	-4,7	-0,2	3,3
• Net ihracat ²	29,4	0,5	-6,1	1,6	0,6	0,2
Hatırlatıcı kalemler						
GSYH deflatörü	-	96	68,2	58,4	30,8	19,1
Potansiyel GSYH, hacim	-	4,4	4,4	4,1	4	4
Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) ³	-	72,3	53,9	58,3	30,7	17,2
Çekirdek enflasyon endeksi ⁴	-	57,3	58,5	59,3	29,7	17,2
İşsizlik oranı (% işgücü)	-	10,5	9,4	8,8	9	8,6
Genel hükümet mali dengesi (GSYH'nin %'si olarak)	-	-2,1	-4,8	-4,7	-3	-2,6
Cari hesap dengesi (GSYH'nin %'si olarak)	-	-5,1	-3,8	-1,6	-1,1	-1,1

Kaynak: OECD Ekonomik Görünüm veri tabanı.

1 Gerçek GSYH'deki değişimlere katkılar, gerçek miktar ilk sütundadır.

2 Gerçek GSYH'deki değişimlere katkılar, gerçek miktar ilk sütundadır.

3 Yıllık ortalamalara dayanmaktadır.

4 Gıda, enerji, alkollü içecekler ve altın hariç tüketici fiyat endeksi.

Cari açık dengesi, ekonomik büyümenin itici güçlerindeki yeniden dengelenme, turizmdeki olumlu görünüm ve Sakarya sahasındaki doğal gaz üretimi sayesinde iyileşmiştir. Döviz rezervleri artış göstermektedir. Ancak, mevsimsel faktörler ve artan bölgesel gerilimler nedeniyle ihracat son aylarda durgun bir seyir izlemiştir. Bununla birlikte, hükümetin ekonomik büyümeyi ihracata yönlendirme çabaları doğrultusunda ihracatın cari dengeye daha fazla katkı sağlaması beklenmektedir.

Para ve maliye politikası sıkı kalmaya devam edecektir

Para ve maliye otoriteleri, Türkiye ekonomisini sürdürülebilir bir yola koyma çabalarının bir parçası olarak politikaların sıkı tutulacağına dair taahhütlerini yinelemiştir. **Merkez Bankası, politika faizini %50 seviyesinde tutmuş, ancak temel hedefi olan fiyat istikrarı doğrultusunda elindeki tüm araçları kararlılıkla kullanacağını belirtmiştir.** Ayrıca, makro ihtiyati politikaları sıkılaştırarak döviz kredileri için aylık %2 büyüme sınırı getirmiş ve bu sınır daha sonra %1,5'e düşürülmüştür.

Hükümet, kamu sektörü genel açığını 2023'teki %5,6 seviyesinden 2026'da %2,6 seviyesine düşürme taahhüdünü teyit eden Orta Vadeli Programını yayımlamıştır. Bu çabanın bir kısmı, yeni asgari kurumlar vergisi ve muafiyetlerin kaldırılması gibi vergi gelirlerinin artırılmasına dayanmaktadır. Daha büyük açık kesintileri ise sermaye ve transfer harcamalarının azaltılması yoluyla, özellikle 2025 itibarıyla depremle ilgili yatırımların büyük ölçüde azalması sayesinde sağlanacaktır.

Ekonomi ılımlı seyredecek

Ekonomik büyümenin, yıllarca yurt içi talep odaklı güçlü ancak sürdürülmesi zor bir büyümenin ardından yavaşlaması beklenmektedir. Daha sıkı finansal koşullar ile kısıtlayıcı para ve maliye politikalarının, özellikle deprem sonrası yeniden inşa çalışmalarının etkilerinin azalmasıyla birlikte, hane halkı tüketimini olumsuz etkilemesi öngörülmektedir. **İşsizlik oranı hafifçe artarak %9 civarında kalacaktır.** Enflasyonu kontrol altına alma önlemleri etkili olacak olsa da **enflasyonun kademeli bir şekilde azalması beklenmektedir. Enflasyonun 2025 yılında %30,7, 2026 yılında ise %17,2'ye gerileyeceği öngörülmektedir.**

Bunun yanı sıra, maliye, finans ve para politikalarındaki iyileştirmelerin yatırımcı güvenini artırması ve büyümeyi güçlendirmesi beklenmektedir.

Para ve maliye politikalarının aynı şekilde sürdürülmesi önemlidir

Yurt içi talep üzerindeki olumsuz etkisine rağmen, para ve maliye politikalarındaki yeni kısıtlayıcı düzenlemeler, finansal piyasaları istikrara kavuşturmuş, güveni artırmış ve belirsizliği azaltmıştır. Uluslararası ortamda iyileşen olumlu algıyı tam anlamıyla değerlendirebilmek için otoritelerin, makroekonomik istikrar politikalarını enflasyonun kesin bir şekilde hedeflere ulaşma yolunda olduğundan emin olana kadar sürdürmesi gerekmektedir.

İstikrarlı ve öngörülebilir bir politika çerçevesi ile istikrarlı bir makroekonomik ortam, uluslararası yatırımları önemli ölçüde çekebilir. Yapısal reformlar, bu istikrar çabalarını destekleyebilir ve uzun vadeli büyümeyi artırabilir. Örneğin, işgücü piyasası reformları, esnek çalışma sözleşmelerinin uygulanmasını ve asgari ücretlerin işletmeler için karşılanabilir seviyede belirlenmesini sağlayarak kayıtlı nitelikli iş yaratımını teşvik edebilir. **Çalışanların becerilerinin geliştirilmesi, şirketleri etkileyen nitelikli iş gücü probleminin olumsuz etkilerini azaltmaya yardımcı olabilir.**

OECD POLİTİKA ÖNERİLERİ

Para politikaları ihtiyatlı bir şekilde gevşemeye devam etmelidir. Enflasyon merkez bankası hedeflerine doğru ılımlı seyrettikçe, gelişmiş ekonomilerde politika faizi indirimleri devam etmeli, ancak altta yatan enflasyonist baskıların kalıcı olarak kontrol altına alınmasını sağlamak için indirimlerin zamanlaması ve kapsamı dikkatli bir şekilde değerlendirilmeli ve verilere bağlı kalmalıdır.

Hükümetlerin kamu maliyesini sağlamlaştırma çabalarını artırması gerekmektedir. Borç sürdürülebilirliğinin sağlanması, hükümetlerin gelecekteki şoklara tepki verebilmesi için hareket alanının korunması ve büyük harcamaya baskılarının karşılanmasına yardımcı olacak kaynakların yaratılması için kararlı mali eylemlere ihtiyaç vardır. Harcamaların sınırlandırılması ve yeniden tahsisi ile gelirlerin artırılmasına yönelik daha güçlü çabalar, ülkeye özgü koşullara göre uyarlanmış güvenilir orta vadeli düzenlemeler dahilinde, borç yüklerinin istikrara kavuşması için kilit öneme sahiptir.

Büyümenin temellerini iyileştirmek için iddialı yapısal politika reformlarına ihtiyaç vardır. Potansiyel üretim, küresel mali krizden bu yana hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ekonomilerde genel olarak zayıflamıştır. Eğitim ve beceri gelişimini artıracak, işgücü ve ürün piyasalarında yatırım ve işgücü hareketliliğini engelleyen kısıtlamaları azaltacak reformlar, verimliliği artırmak, yeni teknolojilerin yayılmasını sağlamak ve işgücüne katılımı artırmak için gereklidir. Kamu yatırımları, önemli piyasa aksaklıklarının olduğu önemli alanlarda bu reformlara eşlik etmelidir.